

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія)
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і методики викладання історії
протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика навчання історії
Викладач (-і)	Галицька-Дідух Тамара Вячеславівна
Контактний телефон викладача	59-60-06
E-mail викладача	tamara.halytska-didukh@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 ЄКТС 180 год. Екзамен
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок 12.50-13.50
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом дисципліни «Методика навчання історії» є система принципів, методів, засобів і форм організації навчання історії в закладах освіти, що забезпечують засвоєння історичних знань, розвиток критичного та аналітичного мислення, формування громадянської свідомості, а також виховання ціннісного ставлення до історичної спадщини.</p> <p>В XXI столітті в умовах пріоритету соціально-економічного прогресу, важливо надавати якісну освіту, яка служить основою інтелектуального потенціалу нації, а також формує життєву та професійну компетентність особистості. Модернізація системи освіти визначається як ключовий фактор відродження вітчизняної економіки, успішного розвитку соціальної сфери та підготовки конкурентоспроможних фахівців для ринку праці, які можуть створювати нові технології та наукові знання, а також гідно представляти нашу країну на міжнародній арені. Актуальність реформування освіти зумовлена необхідністю підвищення ефективності навчального процесу, формування цілісного історичного мислення та адаптації змісту освіти до сучасних викликів. Урахування сучасних педагогічних підходів, зокрема інтеграції історії з іншими предметами, використання цифрових технологій і міждисциплінарного підходу, робить реформу актуальною в контексті формування компетентного випускника, здатного аналізувати історичні події та критично сприймати інформацію в умовах інформаційного суспільства.</p> <p>Вивчення курсу відбувається шляхом обговорення, створення, рефлексії, осмислення студентами дидактичних засад теорії та методики навчання історії; системи оцінювання рівнів учнівських досягнень з історії; досвід організації та проведення уроків; формування у студентів прагнення до професійного саморозвитку і самовдосконалення і т.ін. Курс має сприяти розвитку педагогічної майстерності студентів, їх комунікабельності, набуття відповідних умінь та навичок, формування компетентностей, передбачених ОП. Семінарські заняття орієнтовані на підготовку студентами уроків, проектів, дидактичних ігор, тайм-ліній і т.п., їхнього представлення та обговорення у групі, організацію мікрОВикладання студентів.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання історії» є підготовка висококваліфікованих фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника через формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми викладання історії в основній (базовій) школі, що передбачає інтеграцію знань з університетських дисциплін у навчальний процес; забезпечити підготовку до прийняття рішень у складних і невизначених педагогічних умовах організації навчально-виховного процесу в громадянській та історичній</p>	

освітній галузі, використовуючи сучасні освітні технології та методи для ефективного навчання історії.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- оволодіти знаннями щодо понятійно-категорійного апарату з дисципліни;
- ознайомлення з основами методики навчання історії, сучасними педагогічними теоріями та підходами;
- знати нормативну базу, концепцію шкільної історичної освіти, НУШ, зміст шкільних курсів в громадянській та історичній освітній галузі, проектувати і здійснювати навчальний процес;
- формувати вміння розробляти уроки різних типів, вільно добирати і оперувати методами і прийомами навчання предмету, оптимізуючи навчально-виховний процес;
- ознайомити студентів з традиційними та інноваційними методами, прийомами і технологіями навчання та розвинути вміння їх використання;
- розвинути вміння використовувати компетентнісний, діяльнісний та особистісно-орієнтований підходи в навчальному процесі; забезпечення підтримки та мотивації учнів у досягненні їхніх особистих цілей, в т.ч. і для дітей з особливими потребами;
- організовувати інклюзивне та безпечне освітнє середовище, що підтримує мотивацію до пізнання минулого та осмислення історичного досвіду;
- дати уявлення про раціональні засоби і прийоми навчання, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі;
- опанування технологій створення навчальних матеріалів (НМК) з урахуванням вікових, психологічних та індивідуальних особливостей учнів;
- виробити навички формування і розвитку критичного і творчого мислення; формування готовності до розв'язання нестандартних педагогічних задач, в т.ч. і для дітей з особливими потребами;
- розвиток вміння залучення до активної участі учнів у навчальному процесі через проектну, дослідницьку та творчу діяльність, формування у школярів навичок самостійного пошуку, аналізу та використання інформації, залучення учнів до колективної діяльності, спрямованої на досягнення спільної мети;
- набуття необхідного комплексу комунікативних навичок спілкування та вмінь встановлювати психологічний контакт з одногрупниками, формування позитивного мікроклімату в колективі, розвиток навичок співпраці, емпатії та взаємоповаги;
- розвинути вміння здійснювати контроль та об'єктивне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів через формувальне оцінювання;
- розвиток навичок самоаналізу і самооцінки навчальної діяльності, підвищення освітнього і фахового рівня, особистісне самовдосконалення.
- формування толерантності, усвідомлення необхідності рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу; принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами);
- формування історичної свідомості, національної пам'яті, демократичних цінностей, патріотизму та поваги до своєї Батьківщини.

Пререквізити (ОК, які передували вивченню дисципліни «Методика виховної роботи»): «Вступ до спеціальності», «Педагогіка», «Психологія», «Організація позакласної гурткової роботи», «Виробнича історико-краєзнавча практика (в закладах позашкільної освіти)».

Кореквізити (ОК, що паралельно ведуться з вивченням дисципліни): «Етнологія», «Сучасні освітні технології», «Теоретичні і методичні аспекти вивчення культури».

Постреквізити (наступні ОК, що використовують матеріали дисципліни): «Виробнича педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти» «Методика навчання суспільствознавчих предметів».

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання, потребує інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії в основній (базовій) школі і характеризується

комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, а також до використання знань у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання й повноцінне розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; отримувати і передавати професійну інформацію іноземною мовою.

ЗК 4. Здатність до впевненого, а водночас критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного суспільства, діяти громадсько і соціально відповідально та з почуттям поваги до оточуючих.

ЗК 10. Здатність поважати мультикультурність і різноманітність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК 1. Здатність перенесення системи знань із вітчизняної і всесвітньої історії, необхідної для роботи в навчальних закладах загальної середньої освіти, у професійну діяльність.

ФК 2. Здатність забезпечувати навчання учнів українською – державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області історії та суспільствознавства.

ФК 3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей, застосовувати під час організації навчально-виховного процесу ефективні методики й технології.

ФК 4. Здатність застосовувати інтерактивні методи і сучасні освітні технології навчання, формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами історичних і суспільствознавчих предметів, інтегрованого навчання.

ФК 5. Здатність здійснювати контроль та об'єктивне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК 6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку, спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК 7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог безпеки життєдіяльності і законодавства щодо охорони життя і здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання під час освітнього процесу здоров'язбережувальних технологій.

ФК 9. Здатність усвідомлювати суспільний статус і призначення професійної діяльності вчителя історії, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокореляцію своїх професійних якостей, аналізувати, досліджувати та поширювати передовий педагогічний досвід.

Компетентності предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) (ПК)

ПК 6. Здатність здійснювати критичний аналіз різних джерел інформації та наукового пізнання, використовувати їх у професійній діяльності.

ПК 7. Знання наукових основ історії та методики її навчання, організації процесу пізнання та виховання учнів різних вікових категорій; здатність здійснювати дослідження з історії України, всесвітньої історії, методики навчання історії.

ПК 8. Знання змісту та завдань організації допрофільної підготовки учнів.

ПК 9. Здатність використовувати в професійній діяльності нові підходи до шкільної історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції, з метою формування історичної свідомості, національної пам'яті, здійснення громадянсько-патріотичного виховання.

ПК 10. Здатність до педагогічної рефлексії та дисемінації педагогічного досвіду.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН 1. Відтворювати основні концепції та принципи педагогіки і психології, сучасних освітніх технологій; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН 2. Демонструвати вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН 3. Називати і аналізувати методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікувати форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

РН 4. Здійснювати добір і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

РН 5. Вибирати відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізувати динаміку особистісного розвитку учнів, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН 6. Називати і пояснювати принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН 7. Демонструвати знання основ фундаментальних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН 8. Генерувати обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН 9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН 10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

РН 11. Виявляти навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснювати необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

РН 12. Аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

РН 13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 6. Працювати з джерелами інформації, вміти їх аналізувати, синтезувати, порівнювати та інтегрувати їх у зміст навчання історії, представляти та обговорювати відображені в них факти, явища, події, визначати власну позицію щодо суперечливих питань.

ПРН 7. Знати зміст шкільних курсів історії, проєктувати і здійснювати навчальний процес, обирати оптимальні компетентнісно орієнтовані методики навчання історії і суспільствознавства за допомогою сучасних інноваційних технологій, вміти оцінювати та відслідковувати динаміку особистісного розвитку учня/учениці.

ПРН 8. Володіти здатністю до розкриття інтелектуального і творчого потенціалу здобувачів середньої освіти засобами змісту предметних галузей та курсів за вибором.

ПРН 9. Цінувати різноманіття та мультикультурність світу; ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН 10. Усвідомлювати призначення професійної діяльності вчителя історії і стійко прагнути до набуття та вдосконалення професійних компетентностей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	четвертий семестр		п'ятий семестр	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Лекції	20	10	20	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30	6	30	10
Самостійна робота	40	74	40	70
Всього	90	90	90	90

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Предметна спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
четвертий	014.03 Середня освіта (Історія)	другий	Нормативний
п'ятий	014.03 Середня освіта (Історія)	третій	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Четвертий семестр			
Тема 1. Методика навчання історії. Міжпредметні і внутріпредметні зв'язки.	2	2	2
Тема 2. Складові педагогічної професії учитель історії.	2	2	2
Тема 3. Сучасні підходи до цілей та структури шкільних курсів історії. НУШ. Європейський досвід викладання історії	2	2	2
Тема 4. Календарне планування. Форми навчання історії.		2	2
Тема 5. Урок як основна форма навчання історії. План-конспект. Мотивація.	2	2	4
Тема 6. Компетентнісний, діяльнісний і особистісно-орієнтований підходи на уроках історії. Особливості навчання історії в 5-9 класах (врахування вікових особливостей).	4	4	4
Тема 7. Групова та індивідуальна робота на уроках історії	2	2	4
Тема 8. Дидактичні ігри на уроці історії.	2	4	4
Тема 9. Пізнавальні можливості школярів у методиці навчання історії. Розвиток критичного мислення	2	4	4
Тема 10. Розвиток творчого мислення на уроках історії	2	2	4
Тема 11. Формування умінь і навичок на уроках історії		2	4
Тема 12. Методи навчання, класифікація методів. Використання їх на уроках історії. Словесні методи на уроках історії.		2	4
Всього за четвертий семестр	20	30	40
П'ятий семестр			
Тема 13. Наочні методи на уроках історії.		2	2
Тема 14. Практичні методи на уроках історії.		2	4

Тема 15. Засоби навчання історії і методика їх використання. НМК.	2	2	2
Тема 16. Підручник на уроках історії. Навчально-методичні матеріали.		2	2
Тема 17. Схеми, таблиці на уроках історії.	4	2	2
Тема 18. Технічні засоби навчання і методика їх використання.	2	4	2
Тема 19 Методика використання джерел на уроках історії		2	2
Тема 20. Вивчення історичних постатей на уроці історії.		2	2
Тема 21. Інноваційні технології навчання історії	4	4	4
Тема 22. Функції і форми перевірки результатів навчання історії. Форми самооцінки	4	2	4
Тема 23. Самостійна робота учнів - засіб розвитку пізнавальної активності і творчого мислення.		2	2
Тема 24. Позакласна та позашкільна робота з історії		2	4
Тема 25. Інтегрований курс з історії.	2		4
Тема 26. Інклюзія на уроках історії.	2	2	4
Всього за п'ятий семестр	20	30	40
ЗАГ:	40	60	80
Тематика навчальної дисципліни заочна форма здобуття освіти			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Четвертий семестр			
Тема 1. Методика навчання історії. Міжпредметні і внутріпредметні зв'язки.	2		6
Тема 2. Складові педагогічної професії учитель історії.		2	6
Тема 3. Сучасні підходи до цілей та структури шкільних курсів історії. НУШ. Європейський досвід викладання історії	2		6
Тема 4. Календарне планування. Форми навчання історії.			6
Тема 5. Урок як основна форма навчання історії. План-конспект. Мотивація.	2		8
Тема 6. Компетентнісний, діяльнісний і особистісно-орієнтований підходи на уроках історії. Особливості навчання історії в 5-9 класах (врахування вікових особливостей).	2		6
Тема 7. Групова та індивідуальна робота на уроках історії		2	6
Тема 8. Дидактичні ігри на уроці історії.			6
Тема 9. Пізнавальні можливості школярів у методиці навчання історії. Розвиток критичного мислення	2		6
Тема 10. Розвиток творчого мислення на уроках історії			6
Тема 11. Формування умінь і навичок на уроках історії			6
Тема 12. Методи навчання, класифікація методів. Використання їх на уроках історії. Словесні методи на уроках історії.		2	6
Всього за четвертий семестр	10	6	74
П'ятий семестр			
Тема 13. Наочні методи на уроках історії.		2	2
Тема 14. Практичні методи на уроках історії.			4
Тема 15. Засоби навчання історії і методика їх використання. НМК.			2
Тема 16. Підручник на уроках історії. Навчально-методичні матеріали.			2
Тема 17. Схеми, таблиці на уроках історії.	2		4
Тема 18. Технічні засоби навчання і методика їх використання.	2	2	2
Тема 19 Методика використання джерел на уроках історії.			2
Тема 20. Вивчення історичних постатей на уроці історії.		2	2

Тема 21. Інноваційні технології навчання історії	2		4
Тема 22. Функції і форми перевірки результатів навчання історії. Форми самооцінки	2		4
Тема 23. Самостійна робота учнів - засіб розвитку пізнавальної активності і творчого мислення.		2	4
Тема 24. Позакласна та позашкільна робота з історії			4
Тема 25. Інтегрований курс з історії.			4
Тема 26. Інклюзія на уроках історії.	2	2	4
Всього за п'ятий семестр	10	10	70
ЗАГ.:	20	16	144

Терміни написання модульних контрольних робіт: денна форма – на парі, заочна форма – під час сесії.

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Оцінювання підсумкової оцінки і екзамену відбувається згідно з [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#). ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 03 липня 2025 р. № 572 02-07.45:2025

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Шкала оцінювання		
	Університетська	Національна шкала	Шкала ECTS
	90-100	відмінно	A
	80-89	добре	B
	70-79		C
	60-69	задовільно	D
	50-59		E
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F	

Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів:

У четвертому семестрі:
20 балів – (поточна робота) усні та письмові відповіді на семінарських заняттях.
10 балів самостійна робота.
20 балів – практичні завдання.
20 балів – індивідуальна робота студентів.
30 балів – контрольні роботи (письмові завдання з курсу).
Семестр закінчується підсумковою оцінкою.

У п'ятому семестрі третього курсу.
10 балів – (поточна робота) усні та письмові відповіді на семінарських заняттях.
5 балів самостійна робота.
10 балів – практичні завдання.
10 балів – індивідуальна робота студентів.
15 балів – контрольні роботи (письмові завдання з курсу).
Оцінки за 4 і 5 семестри сумуються і діляться на два

Поточний контроль здійснюється під час проведення усіх видів аудиторних занять і має на меті перевірку знань, вмінь і навичок

здобувачів вищої освіти з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи.

Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або написання письмових коротких письмових робіт, у формі дискусій при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування ін.

Практичні завдання – це написання планів-конспектів, розробка календарно-тематичного планування, вирішення педагогічних задач, розробка різнорівневих завдань і т.п. Одна із форм проводиться у формі симуляції уроку. Мета - відпрацювати практичні навички планування, організації та проведення уроку історії в умовах, максимально наближених до реальної педагогічної діяльності. Симуляція уроку спрямована на розвиток у студентів професійних компетентностей, зокрема здатності до ефективного використання методичних прийомів, інтерактивних технологій, адаптації навчального матеріалу до вікових особливостей учнів, аналізу педагогічних ситуацій та прийняття рішень у процесі навчання. Також це дає можливість вдосконалити навички комунікації, управління класом і рефлексії власної педагогічної діяльності.

Контроль самостійної роботи передбачає тестову перевірку знань студентів із винесених на самостійне опрацювання тем.

Метою **індивідуальних завдань** з «Методики навчання історії» є розвиток практичних навичок студентів у застосуванні теоретичних знань на практиці, зокрема через розробку навчально-методичних комплексів, проектну діяльність, розробку дидактичних матеріалів ін. Завдання сприяють формуванню вмінь організувати ефективний навчальний процес, використовувати сучасні педагогічні технології, створювати засоби для оцінювання знань учнів та адаптувати методи викладання відповідно до різних освітніх потреб, що готує студентів до реальної педагогічної діяльності в школі.

Контрольна робота з методики навчання історії має на меті комплексну перевірку теоретичних знань студентів, здобутих в процесі вивчення дисципліни, а також вміння застосовувати ці знання на практиці. Вона оцінює рівень розуміння основних принципів та методів навчання історії в ЗЗСО, здатність розробляти плани-конспекти та ефективно організувати уроки з урахуванням вікових особливостей учнів, в т.ч. і для дітей з особливими потребами. Важливою частиною роботи є аналіз різних методик і підходів до навчання історії, що дозволяє студентам продемонструвати здатність критично оцінювати існуючі стратегії та вибирати найефективніші методи для розвитку історичного мислення учнів. Крім того, модульна контрольна робота сприяє розвитку педагогічного мислення, творчого підходу до вирішення освітніх завдань і формуванню навичок самостійної роботи в контексті сучасної освітньої парадигми, що важливо для майбутніх учителів історії, які повинні бути готові адаптувати методичні підходи до змінюваних умов навчального процесу.

Студенту, який має наукові публікації, виступи на наукових конференціях, бере активну участь в роботі студентського наукового

	гуртка, був учасником олімпіад, конкурсів з відповідної (чи суміжної) дисципліни, завершили курси на освітніх платформах, що відповідають тематиці дисципліни за поданням наукових керівників чи керівників наукових гуртків та рішенням кафедри в підсумковий семестровий бал може додаватись максимально 10 балів (за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 100 балів). Оскільки дисципліна вивчається у двох семестрах, то підсумкові оцінки додаються і діляться на два.
--	---

Накопичування балів під час вивчення дисципліни		
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
Семінарське заняття	20	10
Практичне завдання	20	10
Самостійна робота	10	5
Індивідуальне завдання	20	10
Модульна контрольна	30	15
Екзамен		50
Максимальна кількість балів	100	100

Вимоги до письмових робіт	Критерії оцінки виконання модульної контрольної роботи																			
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Завдання</th> <th colspan="2">Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 теоретичне</td> <td>10 балів</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>1 практичне завдання (план-конспект уроку)</td> <td>13 балів</td> <td>6,5</td> </tr> <tr> <td>1 практичне завдання (складання різнорівневих завдань, підбірка ефективних методів і прийомів оцінювання тощо)</td> <td>5 балів</td> <td>2,5</td> </tr> <tr> <td>знання термінів</td> <td>2 бали</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Разом</td> <td>30 балів</td> <td>15</td> </tr> </tbody> </table>		Завдання	Кількість балів		1 теоретичне	10 балів	5	1 практичне завдання (план-конспект уроку)	13 балів	6,5	1 практичне завдання (складання різнорівневих завдань, підбірка ефективних методів і прийомів оцінювання тощо)	5 балів	2,5	знання термінів	2 бали	1	Разом	30 балів
Завдання	Кількість балів																			
1 теоретичне	10 балів	5																		
1 практичне завдання (план-конспект уроку)	13 балів	6,5																		
1 практичне завдання (складання різнорівневих завдань, підбірка ефективних методів і прийомів оцінювання тощо)	5 балів	2,5																		
знання термінів	2 бали	1																		
Разом	30 балів	15																		
	<p>Критерії оцінювання теоретичного питання (10 балів або 5 балів) 90-100 — Відмінно</p> <p>Студент чітко і глибоко розкриває всі ключові поняття і категорії дисципліни, демонструючи системне і детальне знання теоретичних основ методики навчання історії, ознайомлений з сучасними педагогічними теоріями та підходами, розуміє особливості роботи з ООП і аргументовано описує, чітко і повно описує зміст шкільних курсів історії, знає нормативну базу, знає різні типи і види уроків, ознайомлений з методами і прийомами навчання, в т.ч. й інноваційними методи, демонструє знання компетентнісного, компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів, має чітке уявлення про раціональні засоби і прийоми навчання. Описує технології створення навчальних матеріалів, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів. Знає технології критичного і творчого мислення, методи оцінювання і контролю. Висновки самостійні та обґрунтовані. Вміє формулювати складні концепції, поняття та ідеї доступно та зрозуміло, без помилок.</p>																			

80-89 — Добре

Студент розкриває ключові поняття дисципліни, загалом правильно застосовує теоретичні знання, однак присутні невеликі помилки. Описує сучасні педагогічні підходи, але не дає власного аналізу. Розуміє особливості роботи з ООП і описує їх. Розкриває зміст шкільних курсів історії та основні аспекти проектування уроків, однак є незначні помилки в організації навчального процесу. Студент знає нормативну базу. Знає методи, засоби і прийоми навчання, хоча з невеликими помилками чи недоліками. Опис інноваційних методів і технологій навчання є на доборуму рівні. Знає діяльнісний, компетентнісний та особистісно орієнтовані підходи, приклади, запропоновані студентом, є ефективними. Знає на достатньому рівні технології критичного та творчого мислення, але приклади місять незначні помилки. Описує методи оцінювання і контролю з окремими помилками. Висновки загалом самостійні та обґрунтовані, відповідь логічна, з дотриманням норм укр. мови.

70-79 — Добре (С)

Студент частково або з незначними прогалинами розкриває ключові поняття дисципліни, загалом добре застосовує теоретичні знання. Описує сучасні педагогічні підходи, але потребує додаткових уточнень або доповнень. Розкриває зміст шкільних курсів історії та основні аспекти проектування уроків, однак є прогалини в організації навчального процесу. Є окремі прогалини у знанні нормативної бази. Знає методи, засоби і прийоми навчання, хоча з незначними помилками чи недоліками. Опис інноваційних методів і технологій навчання є неповним або містить загальні рекомендації без конкретних прикладів. Знає діяльнісний, компетентнісний та особистісно орієнтовані підходи, однак приклади, запропоновані студентом, не завжди є ефективними. Опис технологій створення навчальних потребує доповнень. Знає на достатньому рівні технології критичного та творчого мислення, але описує їх поверхово. Описує методи оцінювання і контролю з невеликими помилками. Розуміє особливості роботи з ООП, наводить окремі приклади. Висновки загалом самостійні. Існують окремі помилки в термінології, але текст зрозумілий і логічний.

60-69 — Задовільно (D)

Студент має часткові знання основ методики навчання історії, але є прогалини в розкритті ключових понять і категорій. Відповідь на питання не охоплює всі аспекти теми в повному обсязі. Знання педагогічних підходів є поверхневими, з деякими неточностями у трактуванні концепцій і методів, таких як компетентнісний, діяльнісний або особистісно орієнтований підхід. Зміст шкільних курсів історії розкритий неповно, без достатнього аналізу їх структури, цілей і підходів до навчання. Знання нормативної бази поверхневе, не охоплює повністю основні документи, що регулюють навчальний процес в Україні. Аналіз методів навчання історії здійснений на базовому рівні, але вимагає додаткових прикладів, що демонструють їх застосування в навчальному процесі. Студент не завжди правильно пояснює, як ці методи сприяють розвитку пізнавальних і творчих здібностей учнів. Згадуються інноваційні технології, але опис таких підходів є поверхневим, без детального пояснення їх ефективності та прикладів використання на практиці. Опис традиційних методів навчання є узагальненим, без конкретних прикладів і без поглибленого аналізу їх застосування в контексті

сучасних вимог до навчання історії. Студент не наводить достатньо прикладів, що ілюструють розвиток критичного і творчого мислення на уроках історії, або ці приклади є надто узагальненими. Розуміє особливості роботи з ООП, але приклади не наводить. Студент має проблеми з логічною побудовою роботи. Відсутня чітка структура відповіді, що ускладнює сприйняття матеріалу. Висновки не завжди чіткі і не завжди випливають з розглянутих аргументів. Мова є зрозумілою, але часто зустрічаються неточності у термінології або помилки в науковому стилі.

50-59 — Задовільно (E)

Студент задовільно володіє теоретичними знаннями дисципліни, є прогалини в розкритті ключових понять та категорій. Знання основ методики навчання історії поверхневе, з деякими невизначеностями в трактуванні педагогічних підходів. Розкриття змісту шкільних курсів історії неповне. Знання нормативної бази поверхневе. Аналіз методів навчання не завжди логічний, потребує більше прикладів і пояснень щодо застосування. Відсутні або слабо виражені знання інноваційних підходів, особливості роботи з ООП, опис традиційних методів є занадто узагальненим. Використання компетентнісного, діяльнісного чи особистісно орієнтованого підходу обмежене. Згадує про технології створення навчальних матеріалів, однак не завжди враховують психологічні та вікові особливості учнів. Студент має труднощі з розв'язанням складних педагогічних завдань. Не наводить приклади формування критичного і творчого мислення. Є прогалини у розумінні принципів оцінювання. Є проблеми із логікою викладу матеріалу і висновками. Не вміє формулювати складні концепції, поняття та ідеї доступно та зрозуміло, без помилок.

26-49 — Незадовільно (FX)

Відповідь на питання частково відповідає темі, однак дуге багато важливих аспектів не охоплено або неправильно трактовано. Прогалини у розкритті основних термінів та понять. Відсутні знання інноваційних підходів, особливостей роботи з ООП, використання традиційних методів також є недосконалим. Не застосовуються компетентнісний, діяльнісний та особистісно орієнтований підходи в навчанні. Студент не знає технології створення навчальних матеріалів. Відсутня знання методів і прийомів розвитку критичного і творчого мислення, труднощі з розв'язанням педагогічних завдань. Студент не знає сучасних підходів до оцінювання учнів. Виявлено значні помилки в термінології та граматиці, що ускладнює розуміння відповіді.

1-25 — Незадовільно (F)

Відповідь не охоплює аспекти теми, відсутнє розуміння методики навчання історії, основних термінів та концепцій. Тема розкрита вкрай слабо. Відсутність аналізу, помилкове або поверхневе трактування матеріалу. Відсутні приклади або вони є абсолютно недоречними. Робота написана з численними помилками.

Критерії оцінювання практичного завдання

Відмінно (A) 90-100 балів

Чітко сформульована, відповідає навчальній програмі, охоплює навчальні, виховні та розвивальні цілі. Структура уроку логічна, послідовна, відповідає типу уроку, всі етапи чітко визначені. Цікава мотивація, та активізація уваги учнів. На етапі пояснення матеріалу дотримано історичної послідовності, чітко аргументовано причинно-наслідкові зв'язки, залучено приклади для кращого розуміння. Час

уроку розподілений раціонально; передбачено активну участь учнів на кожному етапі уроку. Підбрано відповідно до навчальних завдань, інтегровано інноваційні технології, враховано компетентнісний, особистісно-орієнтований і діяльнісний підходи. Сприяє розвитку критичного і творчого мислення. Грамотно організовано індивідуальну та групову роботу, забезпечено мотивацію й активну участь усіх учнів. Різноманітні завдання відповідають віковим та індивідуальним особливостям учнів; передбачено використання різних методів контролю знань і вмінь учнів. Навчальні ресурси сучасні, інтегровані у навчальний процес, сприяють досягненню мети уроку. Передбачене безпечне, комфортне й інклюзивне середовище. Пропонуються різні форми завдання (творчі, дослідницькі, практичні), які закріплюють матеріал і відповідають цілям уроку. Підсумки уроку чіткі, логічні, узагальнюють вивчене, підкреслюють головні ідеї уроку. План-конспект демонструє здатність студента інтегрувати знання в практичні ситуації, розвивати критичне та творче мислення. Відмінно організована рефлексія. Текст плану-конспекту чіткий, без граматичних чи стилістичних помилок. Враховано особливості роботи з ООП.

Добре (В) 80-89 балів

Загалом мета сформульована правильно, але є деякі неточності. Структура уроку відповідає типу, але є незначні недоліки в деталізації. Послідовність викладу матеріалу збережена, але причинно-наслідкові зв'язки подано поверхово. Розподіл часу уроку в основному раціональний, але окремі етапи затягнуті або недостатньо деталізовані. Методи, прийоми, засоби навчання ефективні, але іноді недостатньо адаптовані до навчальних завдань або учнівського колективу. Інноваційні технології використовуються не повною мірою. Індивідуальна та групова робота добре організована. Враховано вікові особливості, є добра адаптація до інклюзії. Запропоновані запитання потребують уточнень. Навчальні ресурси використані, але є незначні поимлки. Домашнє завдання вказане вірно, але бракує творчого підходу. Узагальнення матеріалу добре зроблено. План-конспект демонструє правильне розуміння змісту навчання, але є труднощі з інтеграцією знань у практичні ситуації. Зокрема, щодо особливостей роботи з ООП. Є незначні логічні чи стилістичні помилки.

Добре С - 70-79 балів

Мета уроку сформульована загалом правильно, але не охоплює всіх цілей навчання. Структура уроку відповідає його типу, однак є певні порушення логіки або непослідовність у подачі матеріалу. Послідовність викладу в основному збережена, але причинно-наслідкові зв'язки подано фрагментарно або поверхово, що ускладнює розуміння учнями. Розподіл часу на етапи уроку не завжди є раціональний. Методи, прийоми та засоби навчання застосовані, однак не завжди відповідають навчальним завданням чи рівню підготовки учнів. Інноваційні технології згадуються, проте використовуються фрагментарно. Індивідуальна та групова робота передбачена, проте не завжди ефективно організована. Враховано вікові особливості учнів, але адаптація до інклюзивного навчання поверхнева або недостатньо розроблена. Частково враховано особливості роботи з ООП. Запропоновані запитання допомагають активізувати учнів, проте вони надто загальні та однотипні. Навчальні ресурси використані, але їх інтеграція у процес навчання не завжди

ефективна, іноді вони подані формально. Домашнє завдання вказане, проте воно переважно репродуктивного характеру, без творчого або дослідницького компонента. Узагальнення матеріалу проведене, однак є помилки або неповне охоплення ключових аспектів уроку. План-конспект демонструє базове розуміння методики викладання, проте містить недоліки в деталізації або адаптації матеріалу до реальної педагогічної практики. Спостерігаються логічні, стилістичні або методичні помилки, що впливають на загальну якість проведення уроку.

Задовільно D - 60-69 балів

Мета уроку сформульована нечітко або обмежена лише навчальними цілями. Структура уроку порушена, етапи уроку не пов'язані між собою або недостатньо деталізовані. Виклад матеріалу поверховий, причинно-наслідкові зв'язки слабо розкрито. Час уроку розподілено нерівномірно; деякі етапи затягнуті або пропущені. Використано традиційні підходи, недостатньо враховано сучасні педагогічні вимоги. Інноваційні технології не застосовано. Не враховано особливості роботи з ООП. Організація роботи учнів організована частково, не враховано активної взаємодії учнів. Різномірні завдання включені формально, не завжди відповідають віковим або індивідуальним особливостям учнів. Інклюзія поверхнево реалізована. Завдання на оцінювання відсутні або недостатньо конкретні. Навчальні ресурси використано формально, без інтеграції в урок. Домашнє завдання однотипне. Висновки поверхові, не відображають основної ідеї уроку. Мета уроку досягнута частково; бракує інтеграції знань у практичні ситуації. Є значні логічні та граматичні помилки.

Задовільно E - 50-59 балів

Мета уроку сформульована неточно або частково не відповідає навчальним цілям. Структура уроку має суттєві порушення логіки або непослідовність у подачі матеріалу. Послідовність викладу порушена, причинно-наслідкові зв'язки не простежуються або подані фрагментарно, що ускладнює розуміння матеріалу учнями. Розподіл часу на етапи уроку нераціональний. Використані методи, прийоми та засоби навчання є недостатньо ефективними або не відповідають віковим та пізнавальним можливостям учнів. Інноваційні технології не застосовуються, або їх використання є формальним. Індивідуальна та групова робота передбачена, проте реалізована неефективно або без урахування рівня підготовки учнів. Врахування вікових особливостей учнів є поверхневим, а адаптація до інклюзивного навчання майже відсутня. Запитання до учнів здебільшого репродуктивні, мало сприяють розвитку критичного мислення. Навчальні ресурси використані невідповідно до змісту уроку. Домашнє завдання вказане, але воно шаблонне або відірване від матеріалу уроку. Узагальнення матеріалу слабе або поверхнєве, не охоплює основних висновків. Не враховано особливості роботи з ООП. План-конспект демонструє лише часткове розуміння методики викладання, містить значні недоліки у деталізації та адаптації матеріалу. Відсутня цілісність уроку, зустрічаються серйозні логічні, стилістичні або методичні помилки.

Незадовільно (FX) –26-49 балів

Мета уроку сформульована неправильно. Етапи не вірно визначено, логіка практично відсутня. Матеріал подано хаотично. Час уроку розподілено нерівномірно, багато часу витрачено неефективно. Не

підбрано методи, прийоми і засоби або не відповідають завданням уроку, не враховано особливостей роботи з ООП. Організація роботи учнів відсутня або повністю неефективна. Різномірні завдання відсутні або зовсім не враховують особливостей учнів. Оцінювання відсутнє або формальне. Не використані або не відповідають уроку. Домашнє завдання відсутнє або не відповідає цілям уроку. Висновки нелогічні. Мета уроку не досягнута, знання не застосовуються на практиці. У тексті є численні помилки.

Незадовільно F - 1-25 бали

Урок не відповідає жодним стандартам, має серйозні недоліки у всіх аспектах. Використовуються лише найпростіші методи, які не забезпечують навчального процесу. Відсутність будь-якої участі учнів. Немає рефлексії і мотивації. Не формуються компетентності в учнів. Домашнє завдання не задано або не має жодного сенсу з точки зору навчальних результатів. Узагальнення матеріалу не проводиться, висновки відсутні. Мета уроку не досягнута, учні не отримали нових знань або не можуть їх застосувати. Текст містить численні логічні, стилістичні та граматичні помилки.

Знання термінів: правильно 2бали (1 бал), часткове 1 бал (0,5 бали).

Критерії оцінювання індивідуального завдання

90-100 балів (Відмінно, А)

Проект виконаний на винятково високому рівні, повністю відповідає темі, вимогам НУШ та професійним стандартам учителя історії.

Виявлено глибоке розуміння методики навчання історії, використані сучасні педагогічні підходи та інноваційні технології. Запропоновано інноваційні або креативні рішення (наприклад, інтеграція AI-інструментів, гейміфікація, і т.п.). Робота має чітку структуру, логічну послідовність, усі поняття та методи коректно пояснені й аргументовані. Використано наукові джерела, запропоновані приклади, які демонструють практичне застосування теорії. Завдання вирішено самостійно, з використанням новаторських або оригінальних підходів. Є прояв самостійного мислення та інноваційних ідей. Завдання має чітку структуру, є логічно послідовним і грамотно оформленим, є адаптація для ООП.

Оформлення бездоганне, відсутні граматичні, стилістичні чи логічні помилки. Здано вчасно.

80-89 балів (Дуже добре, В)

Завдання виконане якісно, однак містить незначні недоліки. Показано добре розуміння методики навчання історії, використано актуальні методи та актуальні підходи НУШ (діяльнісний метод, критичне мислення, інклюзія). Структура логічна, але окремі розділи (наприклад, рефлексія чи адаптація для ООП) потребують уточнення або глибшого обґрунтування. Достатньо посилань на наукові джерела, є приклади застосування на практиці, хоча вони не завжди детально пояснені. Є елементи оригінальності, але без радикального новаторства. Оформлення акуратне, поодинокі дрібні помилки (стильові, орфографічні). Здано вчасно.

70-79 балів (Добре, С)

Загальне розуміння методики є, але окремі аспекти (наприклад, формувальне оцінювання чи інклюзивна адаптація) розкриті поверхнево або формально. Відсутня глибока критична оцінка чи аналіз застосування методів. Логіка викладу здебільшого збережена, однак є певні неточності або незначні логічні порушення. Структура

	<p>збережена, але трапляються логічні прогалини чи недостатня послідовність. Джерела використані обмежено (3–5), приклади шаблонні або недостатньо опрацьовані. Відсутня критична оцінка ефективності запропонованих методів. Оформлення прийнятне, але є стилістичні, граматичні чи логічні неточності. Здано вчасно.</p> <p>60-69 балів (Задовільно, D)</p> <p>□ Розкриття теми неповне, є прогалини в аналізі методики (наприклад, ігнорування наскрізних умінь НУШ або інклюзії). Структура слабка, окремі частини нелогічні або суперечливі. Наукові джерела фрагментарні. Практичні приклади формальні, без аналізу ефективності чи адаптації. Численні помилки в оформленні, стилі, граматиці. Здано вчасно.</p> <p>50-59 балів (Низький рівень, E)</p> <p>Робота частково відповідає вимогам, проте має значні недоліки у змісті та структурі. Тема розкрита поверхнево, багато аспектів залишилося поза увагою. Відсутня критична оцінка методів навчання, аналіз проведено фрагментарно. Логіка викладу слабка, матеріал подано непослідовно. Практичні приклади або відсутні, або відірвані від змісту завдання. Використання наукових джерел мінімальне або відсутнє. Оформлення потребує суттєвого доопрацювання, наявні численні помилки. Здано вчасно.</p> <p>26-49 балів (Незадовільно, FX)</p> <p>Робота не відповідає основним вимогам, тема розкрита поверхнево або викладена фрагментарно. Відсутня чітка структура, логіка викладу порушена. Виявлено значні прогалини у знаннях студентом основ методики навчання історії. Використання методів, засобів та форм навчання описано неточно або з суттєвими помилками. Відсутні посилання на наукові джерела, практичні приклади та аргументація. Оформлення неналежне, багато мовних, стилістичних та орфографічних помилок. Здано не вчасно.</p> <p>1-25 балів (Незадовільно, F)</p> <p>Завдання не виконане або не відповідає вимогам. Відсутній змістовний аналіз, не розкрито тему. Логіка викладу відсутня або спотворена. Студент не продемонстрував розуміння методики навчання історії, а також не використав жодних актуальних джерел. Матеріал хаотичний, містить значну кількість помилок. Робота не може бути зарахована без суттєвого доопрацювання. Здано не вчасно.</p>
Семінарські заняття	<p style="text-align: center;">Принципи оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях</p> <p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 100 бальною шкалою.</p> <p>Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем. При цьому може виставлятися оцінка, а попередня не впливатиме на середній бал студента.</p> <p>Завдання контролю знань студентів під час проведення семінарських занять зводяться до того, щоб:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається; - визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення; - виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи; - стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у

пізнанні.

Контроль знань студентів під час проведення семінарських занять може відбуватись в наступних *формах*:

- детальне усне опитування;
- дискусійне обговорення питань (фронтальне, в групах);
- індивідуальне розв'язування проблемних запитань чи завдань;
- тести;
- письмова (до 15 хв.) самостійна робота по варіантах
- проектування етапів уроку тощо.

**Критерії поточної оцінки у 100- бальній шкалі
90-100 — Відмінно (А)**

Студент чітко і повно володіє поняттями та категоріями дисципліни, використовує їх без помилок. Володіє знаннями основ методики навчання історії, сучасних педагогічних теорій та підходів, застосовує їх у практичних ситуаціях. Знає нормативну базу, структуру та зміст шкільних курсів історії, здатний проектувати та здійснювати навчальний процес без помилок. Вільно проектує уроки різних типів, правильно добирає методи і прийоми навчання, здатен оптимізувати навчально-виховний процес. Ознайомлений з традиційними та інноваційними методами, прийомами та технологіями навчання, ефективно їх застосовує. Враховує особливості роботи з ООП на уроках історії. Вміє використовувати компетентнісний, діяльнісний та особистісно-орієнтований підходи у навчальному процесі, забезпечуючи підтримку та мотивацію учнів. Ефективно використовує цифрові ресурси та технології в навчанні. Створює навчальні матеріали з урахуванням вікових і психологічних особливостей учнів. Розвиває навички критичного і творчого мислення, готовий до вирішення складних педагогічних задач. Знає прийоми залучення учнів до активної проектної, дослідницької та творчої діяльності, формує навички самостійного пошуку та аналізу інформації. Володіє високим рівнем комунікативних навичок, ефективно встановлює психологічний контакт і формує позитивний мікроклімат у колективі. Здатен здійснювати об'єктивне оцінювання та аналізувати навчальні досягнення учнів. Володіє навичками самоаналізу, оцінки власної діяльності, постійно працює над підвищенням фахового рівня. Демонструє високий рівень толерантності та усвідомлення важливості рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу, дотримується принципів психологічної безпеки. Має чітке уявлення про важливість формування історичної свідомості, патріотизму та демократичних цінностей у учнів. Студент вільно, чітко та логічно висловлює свої думки. Використовує правильну граматику, орфографію, пунктуацію, а також стилістично точні висловлювання. Вміє формулювати складні концепції, поняття та ідеї доступно та зрозуміло. Мовлення є професійним, впевненим і переконливим. Студент грамотно будує аргументи, використовуючи терміни дисципліни в контексті та з точністю. Уникає словесних помилок, дублювань, використовує мовні засоби для забезпечення ясності та переконливості.

80-89 — Добре (В)

Студент добре володіє поняттями та категоріями дисципліни, хоча іноді можуть бути незначні неточності. Добре знає основи методики та педагогічні теорії, але іноді потребує уточнень у застосуванні знань. Має достатнє розуміння нормативної бази та змісту шкільних курсів історії, здатний проектувати уроки, хоча є незначні недоліки в

організації навчання. Вміє проектувати етапи уроків, але може бути деяка потреба в коригуванні вибору методів або прийомів. Ознайомлений з традиційними та інноваційними методами, використовує їх ефективно, але є потреба в додаткових уточненнях. Враховує особливості роботи з ООП на уроках історії. Компетентнісний, діяльнісний та особистісно-орієнтований підходи використовує достатньо ефективно. Використовує цифрові ресурси, але не завжди ефективно. Знає, як створювати НМК, але потребує додаткових пояснень щодо врахування вікових і психологічних особливостей учнів. Здатен розвивати критичне та творче мислення з незначними помилками. Виявляє уміння залучати учнів до активної діяльності, але іноді не вистачає ефективних прикладів для цього. Має достатні комунікативні навички, але не завжди є активним. Добре володіє методикою оцінювання навчальних досягнень учнів, але іноді потребує уточнення критеріїв оцінки. Має загальне розуміння самоаналізу, однак потребує подальшого розвитку у цій сфері. Усвідомлює важливість рівних можливостей для учасників освітнього процесу, але не завжди застосовує це на практиці. Розуміє важливість історичної свідомості та патріотизму, але іноді не вміє повноцінно реалізувати це в практиці. Студент здатен виразно висловлювати думки, хоча іноді можуть бути незначні труднощі з формулюваннями. Мовлення є правильним, але іноді можуть виникати незначні граматичні чи стилістичні помилки. Використовує достатній лексичний ресурс, але може бути деяке обмеження в словниковому запасі для точного вираження складних ідей. Аргументація, як правило, чітка, але може потребувати більшої структурованості.

70-79 — Добре (С)

Студент на достатньому рівні володіє поняттями та категоріями дисципліни, хоча іноді можуть бути помилки. Добре знає основи методики та педагогічні теорії, але не завжди вірно їх застосовує. Має добре розуміння нормативної бази та змісту шкільних курсів історії, здатний на достатньому рівні проектувати етапи уроки, хоча є недоліки в організації навчання. Вміє проектувати уроки, але може бути деяка потреба в коригуванні вибору методів або прийомів. Ознайомлений з традиційними та інноваційними методами, використовує їх добре, але робить помилки. Компетентнісний, діяльнісний та особистісно-орієнтований підходи використовує, але є помилки у наведених прикладах. Знає особливості роботи з ООП на уроках історії, але приклади фрагментарні. Використовує цифрові ресурси, але не завжди ефективно. Знає, як створювати НМК, але не повною мірою. Здатен розвивати критичне та творче мислення, але є труднощі в застосуванні методів. Виявляє уміння залучати учнів до активної діяльності, але є помилки. Має комунікативні навички, але не завжди може їх реалізувати. Володіє методикою оцінювання навчальних досягнень учнів, але не завжди добре визначає критерії оцінки. Має загальне розуміння самоаналізу. Усвідомлює важливість рівних можливостей для учасників освітнього процесу, але є помилки застосування на практиці. Розуміє важливість історичної свідомості та патріотизму, але є помилки щодо реалізації цього на практиці. Студент здатен висловлювати думки, хоча є труднощі з формулюваннями. Мовлення є в цілому правильним, але є граматичні чи стилістичні помилки, є деякі обмеження в словниковому запасі для точного вираження складних ідей. Аргументація потребує більшої

структурованості.

60-69 — Задовільно (D)

Студент задовільно володіє основними поняттями. Має задовільне розуміння методики навчання історії, із значними труднощами застосовує педагогічні теорії. Знання нормативної бази та шкільних курсів історії задовільне, не повне. Має базові навички проектування уроків, але вибір методів не є достатньо ефективним. Ознайомлений з традиційними методами. Частково застосовує компетентнісний, діяльнісний та особистісно-орієнтований підходи, але без належної ефективності. Може використовувати цифрові ресурси, але не завжди ефективно. Є проблеми з розробкою навчальних матеріалів, не враховуються психологічні особливості учнів. Не завжди ефективно використовує методи розвитку критичного та творчого мислення. Виявляє задовільні навички аналізу та оцінювання навчальних досягнень учнів. Має обмежені комунікативні навички, є помилки в роботі в групі або організації групової роботи. Використовує базові методи оцінювання, не використовує сучасний інструментарій. Мало уваги приділяє самооцінці власної діяльності. Усвідомлює основи рівних можливостей, але не завжди реалізує їх у роботі. Виявляє розуміння, але недостатньо розвиває це у навчальному процесі. Студент має базові навички мовного спілкування, але є труднощі з формулюванням своїх думок, іноді відповіді стають не зовсім зрозумілими. Зустрічаються помилки в граматиці, пунктуації, орфографії. Використовує обмежений лексичний запас, недостатньо чітко виражає складні поняття. Відповіді не завжди логічні, аргументація досить слабка.

50-59 — Задовільно (E)

Студент має фрагментарні знання, припускається серйозних помилок. Має поверхне розуміння методики навчання історії, труднощами застосовує педагогічні теорії. Не знає особливостей роботи з ООП на уроках історії. Знання нормативної бази неповне або поверхневе, проектування уроків частково відповідає вимогам. Має базові навички проектування уроків, але методи і прийоми навчання застосовуються випадково і безсистемно. Ознайомлений з основними методами, але їх застосування часто не коректне. Не застосовує компетентнісний, діяльнісний та особистісно-орієнтований підходи, або робить це не на належному рівні. Цифрові ресурси майже не використовує. Є значні проблеми з розробкою навчальних матеріалів. Не ефективно використовує методи розвитку критичного та творчого мислення. Має обмежені комунікативні навички, не ефективно діє у груповій роботі. Використовує базові методи оцінювання, але з помилками. Мало уваги приділяє самооцінці власної діяльності. Усвідомлює основи рівних можливостей, але не знає як їх впроваджувати. Студент має базові навички мовного спілкування, але є суттєві труднощі з формулюванням своїх думок, іноді відповіді стають не зовсім зрозумілими. Зустрічаються значні помилки в граматиці, пунктуації, орфографії. Використовує обмежений лексичний запас, не чітко виражає складні поняття. Відповіді не завжди логічні або організовані, аргументація практично відсутня.

26-49 балів (Незадовільно, FX)

Студент не володіє поняттями та категоріями дисципліни. Практично не знає основи методики навчання історії та сучасні педагогічні підходи. Немає знань нормативної бази або змісту шкільних курсів. Студент не вміє проектувати уроки і не застосовує методи навчання

належним чином. Немає знань про методи і прийоми навчання. Не знає особливості роботи з ООП на уроках історії. Компетентнісний, діяльнісний та особистісно-орієнтований підходи не застосовує. Не використовує цифрові ресурси. Не вміє створювати навчальні матеріали. Не використовує методи розвитку критичного та творчого мислення. Не вміє на достатньому рівні залучати учнів до навчального процесу. Має серйозні проблеми з комунікацією і встановленням контакту. На елементарному рівні може оцінювати навчальні досягнення учнів. Не здатний здійснювати самоаналіз або оцінку своєї діяльності. Не усвідомлює значення рівних можливостей і безпеки в освітньому процесі. Не приділяє увагу формуванню історичної свідомості та патріотизму в учнів. Мовлення студента невиразне, нечітке, важко зрозуміти сутність висловлювань. Існують численні граматичні та орфографічні помилки, що ускладнюють сприйняття. Використання термінів дисципліни обмежене або неправомірне. Студент не здатен чітко і логічно сформулювати відповідь, часто висловлюється заплутано. Відсутність аргументації та конкретних прикладів. Висловлювання не відповідає вимогам мовної культури та професійного рівня

1-25 — Незадовільно (F) Студент не володіє поняттями дисципліни. Не знає методики навчання історії. Немає знань про нормативну базу. Не здатний проектувати уроки або його етапи. Методи навчання не використовує. Комунікативні навички відсутні. Мовлення нечітке, з численними помилками, аргументація відсутня.

Критерії оцінювання самостійної роботи (тестова форма, 100-бальна система)

90-100 — Відмінно (A) Студент продемонстрував глибокі та системні знання, впевнено застосовує поняття та методи дисципліни. Відповіді правильні, логічно обґрунтовані, без помилок. Всі тестові завдання виконані бездоганно, використані вірні аргументи та пояснення. Показує повне розуміння основ методики навчання, сучасних педагогічних теорій і підходів. Чітко і точно відповідає на питання, які вимагають знань змісту шкільних курсів історії, нормативної бази та методів навчання. Використовує компетентнісний, діяльнісний та особистісно-орієнтований підходи у відповідях. Використання наукової термінології правильне та доречне. Студент впевнено аналізує проблемні питання, пропонує власні рішення.

80-89 -Добре (B) Студент має міцні знання, але допускає незначні неточності. Тестові завдання виконані в основному правильно, але є незначні помилки. Аргументація відповідей достатня, хоча інколи є помилки. Знання загалом достатні, хоча можуть бути невеликі прогалини в розумінні окремих аспектів. Демонструє знання основ методики навчання, але не завжди глибоко розкриває всі концепції та категорії. Методичні аспекти застосовуються, але іноді без повного розуміння. Використання термінології правильне, хоча можуть траплятися стилістичні неточності. Відповіді на проблемні питання містять не значні помилки.

70-79 — Добре (C) Студент має базові знання, але припускається помилок. У тестових завданнях є деякі неправильні відповіді або часткові помилки. Аргументація відповідей недостатньо глибока, зустрічаються шаблонні формулювання. Може потребувати уточнення чи доопрацювання в окремих питаннях щодо змісту шкільних курсів або методів навчання. Деякі педагогічні підходи

	<p>розуміються поверхнево. Терміни використовуються, але з неточностями. Відповіді на проблемні питання містять помилки.</p> <p>60-69 Задовільно (D) Студент володіє обмеженим обсягом знань, допускає значні помилки. Виконано більшість тестових завдань, але велика кількість відповідей містить помилки. Недостатній рівень аргументації, часткове розуміння матеріалу. Відповіді фрагментарні, подекуди суперечливі. Методична термінологія використовується здебільшого не коректно. Відповіді на проблемні питання практично не вірні.</p> <p>50-59 — Задовільно (E) Студент має слабкі знання з дисципліни, але намагається застосовувати матеріал. Виконано лише частину тестових завдань, більшість відповідей містять суттєві помилки. Показує часткове розуміння змісту шкільних курсів історії, нормативної бази та педагогічних підходів. Аргументація слабка або відсутня. Відповіді неповні, виклад неструктурований. Використання термінології фрагментарне або некоректне. Відповіді на проблемні питання не вірні.</p> <p>26-49 — Незадовільно (FX) Студент не продемонстрував достатніх знань. Велика частина тестових завдань виконана неправильно. Відсутнє розуміння методики навчання, використання термінології некоректне. Має труднощі у відповідях на запитання щодо змісту шкільних курсів. Відповіді поверхневі, відсутня аргументація. Відповіді містять суттєві помилки, є здебільшого алогічними. Студент демонструє мінімальний рівень засвоєння матеріалу. Немає відповіді на проблемні питання.</p> <p>1-25 — Незадовільно (F) Студент не засвоїв матеріал. Більшість тестових завдань не виконані або містять грубі помилки. Відсутність аргументації та будь-яких ознак розуміння матеріалу. Використання термінології неправильне або повністю відсутнє. Студент не володіє основними поняттями дисципліни. Немає відповіді на проблемні питання.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим. Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, дискусії, короткі письмові роботи, симуляції уроків ін. При цьому враховуватимуться лише логічно обгрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Важливим є вміння використовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.</p> <p>За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарському занятті, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях, КСР або ж невчасного виконання індивідуальної роботи є визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – вівторок 12.50-13.50. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.</p> <p>Студент не має нб (або відпрацьоване), немає негативних оцінок за семінари (або відпрацьовані), немає негативних оцінок за колоквиуми</p>

(або відпрацьовані), не має негативних оцінок за індивідуальне завдання (або відпрацьовані), не має негативних оцінок (або відпрацьовані) за КСР допускається до складання іспиту, якщо підсумкова оцінка не менше 26 балів.

Підсумковий контроль

форма контролю ЕКЗАМЕН

форма здачі - письмова

Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрою історії України і методики викладання історії.

Семестровий екзамен *оцінюється від 1 до 50 балів*. Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.

Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття та індивідуальні завдання, виконані в результаті самостійної роботи, і складає **підсумковий семестровий бал**.

Критерії оцінювання завдань на екзамені (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):

Завдання	Кількість балів
1 теоретичне	10 балів
1 практичне завдання (план-конспект уроку)	25 балів
1 практичне завдання (складання різнорівневих завдань, підбірка ефективних методів і прийомів оцінювання тощо)	10
знання термінів	1 бал•5= 5 бали
Разом	50 балів

Критерії оцінювання теоретичного питання (10 балів)

90-100 — Відмінно, А

Студент чітко і глибоко розкриває всі ключові поняття і категорії дисципліни, демонструючи системне і детальне знання теоретичних основ методики навчання історії, ознайомлений з сучасними педагогічними теоріями та підходами, чітко і повно описує зміст шкільних курсів історії, знає нормативну базу, знає різні типи і види уроків, ознайомлений з методами і прийомами навчання, в т.ч. й інноваційними методами, демонструє знання компетентнісного, діяльнісного та особистісно-орієнтованого підходів, має чітке уявлення про раціональні засоби і прийоми навчання. Виявляє розуміння особливостей роботи з ООП на уроках історії і наводить приклади. Описує технології створення навчальних матеріалів, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів. Знає технології критичного і творчого мислення, методи оцінювання і контролю. Висновки самостійні та обґрунтовані. Вміє формулювати складні концепції, поняття та ідеї доступно та зрозуміло, без помилок.

80-89 — Добре, В

Студент розкриває ключові поняття дисципліни, загалом правильно застосовує теоретичні знання, однак присутні невеликі помилки. Описує сучасні педагогічні підходи, але не дає власного аналізу. Розкриває зміст шкільних курсів історії та основні аспекти проектування уроків, однак є незначні помилки в організації навчального процесу. Студент знає нормативну базу. Знає методи, засоби і прийоми навчання, хоча з невеликими помилками чи недоліками. Опис інноваційних методів і технологій навчання є на доброму рівні. Знає діяльнісний, компетентнісний та особистісно орієнтовані підходи, приклади, запропоновані студентом, є ефективними. Виявляє розуміння особливостей роботи з ООП на уроках історії і наводить окремі приклади. Знає на достатньому рівні технології критичного та творчого мислення, але приклади містять незначні помилки. Описує методи оцінювання і контролю з окремими помилками. Висновки загалом самостійні та обґрунтовані, відповідь логічна, з дотриманням норм укр мови.

70-79 — Добре, С

Студент частково або з незначними прогалинами розкриває ключові поняття дисципліни, загалом добре застосовує теоретичні знання. Описує сучасні педагогічні підходи, але потребує додаткових уточнень або доповнень. Розкриває зміст шкільних курсів історії та основні аспекти проектування уроків, однак є прогалини в розумінні організації навчального процесу. Є окремі прогалини у знанні нормативної бази. Знає методи, засоби і прийоми навчання, хоча з незначними помилками чи недоліками. Виявляє розуміння особливостей роботи з ООП на уроках історії, але приклади фрагментарні. Опис інноваційних методів і технологій навчання є неповним або містить загальні рекомендації без конкретних прикладів. Знає діяльнісний, компетентнісний та особистісно-орієнтовані підходи, однак приклади, запропоновані студентом, не завжди є ефективними. Опис технологій створення навчальних потребує доповнень. Знає на достатньому рівні технології критичного та творчого мислення, але описує їх поверхово. Описує методи оцінювання і контролю з невеликими помилками. Висновки загалом самостійні. Існують окремі помилки в термінології, але текст зрозумілий і логічний.

60-69 — Задовільно, D

Студент має часткові знання основ методики навчання історії, але є прогалини в розкритті ключових понять і категорій. Відповідь на питання не охоплює всі аспекти теми в повному обсязі. Знання педагогічних підходів є поверхневими, з деякими неточностями у трактуванні концепцій і методів, таких як компетентнісний, діяльнісний або особистісно-орієнтований підхід. Зміст шкільних курсів історії розкритий неповно, без достатнього аналізу їх структури, цілей і підходів до навчання. Знання нормативної бази поверхневе, не охоплює повністю основні документи, що регулюють навчальний процес в Україні. Аналіз методів навчання історії здійснений на базовому рівні, але вимагає додаткових прикладів, що демонструють їх застосування в навчальному процесі. Студент не завжди правильно пояснює, як ці методи сприяють розвитку пізнавальних і творчих здібностей учнів. Згадуються інноваційні технології, але опис таких підходів є поверхневим, без детального пояснення їх ефективності та прикладів використання на практиці. Опис традиційних методів навчання є узагальненим, без конкретних прикладів і без поглибленого аналізу їх застосування в контексті

сучасних вимог до навчання історії. Студент не наводить достатньо прикладів, що ілюструють розвиток критичного і творчого мислення на уроках історії, або ці приклади є надто узагальненими. Виявляє розуміння особливостей роботи з ООП на уроках історії, але не наводить приклади. Студент має проблеми з логічною побудовою роботи. Відсутня чітка структура відповіді, що ускладнює сприйняття матеріалу. Висновки не завжди чіткі і не завжди впливають з розглянутих аргументів. Мова є зрозумілою, але часто зустрічаються неточності у термінології або помилки в науковому стилі.

50-59 — Задовільно, E

Студент задовільно володіє теоретичними знаннями дисципліни, є прогалини в розкритті ключових понять та категорій. Знання основ методики навчання історії поверхневе, з деякими невизначеностями в трактуванні педагогічних підходів. Розкриття змісту шкільних курсів історії неповне. Знання нормативної бази поверхневе. Аналіз методів навчання не завжди логічний, потребує більше прикладів і пояснень щодо застосування. Відсутні або слабо виражені знання інноваційних підходів, опис традиційних методів є занадто узагальненим. Використання компетентнісного, діяльнісного чи особистісно-орієнтованого підходу обмежене. Згадує про технології створення навчальних матеріалів, однак не завжди враховують психологічні та вікові особливості учнів. Студент має труднощі з розв'язанням складних педагогічних завдань. Не наводить приклади формування критичного і творчого мислення. Не виявляє розуміння особливостей роботи з ООП на уроках історії. Є прогалини у розумінні принципів оцінювання. Є проблеми із логікою викладу матеріалу і висновками. Не вміє формулювати складні концепції, поняття та ідеї доступно та зрозуміло, без помилок.

26-49 — Незадовільно, FX

Відповідь на питання частково відповідає темі, однак дує багато важливих аспектів не охоплено або неправильно трактовано. Прогалини у розкритті основних термінів та понять. Відсутні знання інноваційних підходів, використання традиційних методів також є недосконалим. Не застосовуються компетентнісний, діяльнісний та особистісно-орієнтований підходи в навчанні. Не розуміє особливостей роботи з ООП на уроках історії. Студент не знає технології створення навчальних матеріалів. Відсутні знання методів і прийомів розвитку критичного і творчого мислення, труднощі з розв'язанням педагогічних завдань. Студент не знає сучасних підходів до оцінювання учнів. Виявлено значні помилки в термінології та граматиці, що ускладнює розуміння відповіді.

1-25 — Незадовільно, F

Відповідь не охоплює аспекти теми, відсутнє розуміння основних термінів та концепцій методики навчання історії (НУШ, компетентнісний та ін. підходи тощо). Тема не розкрита. Відсутність аналізу, помилкове або поверхневе трактування матеріалу. Відсутні приклади або вони є абсолютно недоречними. Робота написана з численними помилками. Студент не продемонстрував навіть базового рівня підготовки до професії вчителя історії.

**Критерії оцінювання практичного завдання – план-конспект
(25 балів)**

Відмінно (A) 90-100 балів

Глибоке, системне розуміння сучасної методики навчання історії в умовах НУШ: повне оволодіння ключовими концепціями

(компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, інклюзивний підходи. Чітко сформульована, відповідає навчальній програмі, охоплює навчальні, виховні та розвивальні цілі. Структура уроку логічна, послідовна, відповідає типу уроку, всі етапи чітко визначені. Цікава мотивація, та активізація уваги учнів. На етапі пояснення матеріалу дотримано історичної послідовності, чітко аргументовано причинно-наслідкові зв'язки, залучено приклади для кращого розуміння. Час уроку розподілений раціонально; передбачено активну участь учнів на кожному етапі уроку. Підбрано відповідно до навчальних завдань, інтегровано інноваційні технології, враховано компетентнісний, особистісно-орієнтований і діяльнісний підходи. Сприяє розвитку критичного і творчого мислення. Грамотно організовано індивідуальну та групову роботу, забезпечено мотивацію й активну участь усіх учнів. Різномірні завдання відповідають віковим та індивідуальним особливостям учнів; передбачено використання різних методів контролю знань і вмінь учнів. Навчальні ресурси-сучасні, інтегровані у навчальний процес, сприяють досягненню мети уроку. Передбачене безпечне, комфортне й інклюзивне середовище. Пропонуються різні форми завдання (творчі, дослідницькі, практичні), які закріплюють матеріал і відповідають цілям уроку. Підсумки уроку чіткі, логічні, узагальнюють вивчене, підкреслюють головні ідеї уроку. План-конспект демонструє здатність студента інтегрувати знання в практичні ситуації, розвивати критичне та творче мислення. Відмінно організована рефлексія Текст плану-конспекту чіткий, без граматичних чи стилістичних помилок.

Добре (В) 80-89 балів

Виявляє розуміння сучасної методики навчання історії в умовах НУШ: добре оволодіння ключовими концепціями (компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, інклюзивний підходи. Загалом мета сформульована правильно, але є деякі неточності. Структура уроку відповідає типу, але є незначні недоліки в деталізації. Послідовність викладу матеріалу збережена, але причинно-наслідкові зв'язки подано поверхово. Розподіл часу уроку в основному раціональний, але окремі етапи затягнуті або недостатньо деталізовані. Методи, прийоми, засоби навчання ефективні, але іноді недостатньо адаптовані до навчальних завдань або учнівського колективу. Інноваційні технології використовуються не повною мірою. Індивідуальна та групова робота добре організована. Враховано вікові особливості, є добра адаптація до інклюзії. Запропоновані запитання потребують уточнень. Навчальні ресурси використані, але є незначні поимлки. Домашнє завдання вказане вірно, але бракує творчого підходу. Узагальнення матеріалу добре зроблено. План-конспект демонструє правильне розуміння змісту навчання, але є труднощі з інтеграцією знань у практичні ситуації. Є незначні логічні чи стилістичні помилки.

Добре С - 70-79 балів

Виявляє розуміння сучасної методики навчання історії в умовах НУШ: добре оволодіння ключовими концепціями (компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, інклюзивний підходи), однак є помилки. Мета уроку сформульована загалом правильно, але не охоплює всіх цілей навчання. Структура уроку відповідає його типу, однак є певні порушення логіки або непослідовність у подачі матеріалу. Послідовність викладу в основному збережена, але

причинно-наслідкові зв'язки подано фрагментарно або поверхово, що ускладнює розуміння учнями. Розподіл часу на етапи уроку не завжди є раціональний. Методи, прийоми та засоби навчання застосовані, однак не завжди відповідають навчальним завданням чи рівню підготовки учнів. Інноваційні технології згадуються, проте використовуються фрагментарно. Індивідуальна та групова робота передбачена, проте не завжди ефективно організована. Враховано вікові особливості учнів, але адаптація до інклюзивного навчання поверхнева або недостатньо розроблена. Запропоновані запитання допомагають активізувати учнів, проте вони надто загальні та однотипні. Навчальні ресурси використані, але їх інтеграція у процес навчання не завжди ефективна, іноді вони подані формально. Домашнє завдання вказане, проте воно переважно репродуктивного характеру, без творчого або дослідницького компонента. Узагальнення матеріалу проведене, однак є помилки або неповне охоплення ключових аспектів уроку. План-конспект демонструє базове розуміння методики викладання, проте містить недоліки в деталізації або адаптації матеріалу до реальної педагогічної практики. Спостерігаються логічні, стилістичні або методичні помилки, що впливають на загальну якість проведення уроку.

Задовільно D - 60-69 балів

Задовільно виявляє розуміння сучасної методики навчання історії в умовах НУШ: задовільне оволодіння ключовими концепціями (компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, інклюзивний підходи). Мета уроку сформульована нечітко або обмежена лише навчальними цілями. Структура уроку порушена, етапи уроку не пов'язані між собою або недостатньо деталізовані. Виклад матеріалу поверховий, причинно-наслідкові зв'язки слабо розкрито. Час уроку розподілено нерівномірно; деякі етапи затягнуті або пропущені. Використано традиційні підходи, недостатньо враховано сучасні педагогічні вимоги. Інноваційні технології не застосовано. Організація роботи учнів організована частково, не враховано активної взаємодії учнів. Різномірні завдання включені формально, не завжди відповідають віковим або індивідуальним особливостям учнів. Інклюзія поверхнево реалізована. Завдання на оцінювання відсутні або недостатньо конкретні. Навчальні ресурси використано формально, без інтеграції в урок. Домашнє завдання однотипне. Висновки поверхові, не відображають основної ідеї уроку. Мета уроку досягнута частково; бракує інтеграції знань у практичні ситуації. Є значні логічні та граматичні помилки.

Задовільно E - 50-59 балів

Задовільно виявляє розуміння сучасної методики навчання історії в умовах НУШ: поверхнєве оволодіння ключовими концепціями (компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, інклюзивний підходи). Мета уроку сформульована неточно або частково не відповідає навчальним цілям. Структура уроку має суттєві порушення логіки або непослідовність у подачі матеріалу. Послідовність викладу порушена, причинно-наслідкові зв'язки не простежуються або подані фрагментарно, що ускладнює розуміння матеріалу учнями. Розподіл часу на етапи уроку нераціональний. Використані методи, прийоми та засоби навчання є недостатньо ефективними або не відповідають віковим та пізнавальним можливостям учнів. Інноваційні технології не застосовуються, або їх використання є формальним. Індивідуальна та групова робота

передбачена, проте реалізована неефективно або без урахування рівня підготовки учнів. Врахування вікових особливостей учнів є поверхневим, а адаптація до інклюзивного навчання майже відсутня. Запитання до учнів здебільшого репродуктивні, мало сприяють розвитку критичного мислення. Навчальні ресурси використані невідповідно до змісту уроку. Домашнє завдання вказане, але воно шаблонне або відірване від матеріалу уроку. Узагальнення матеріалу слабе або поверхнєве, не охоплює основних висновків. План-конспект демонструє лише часткове розуміння методики викладання, містить значні недоліки у деталізації та адаптації матеріалу. Відсутня цілісність уроку, зустрічаються серйозні логічні, стилістичні або методичні помилки.

Незадовільно (FX) –26-49 балів

Розуміння сучасної методики навчання історії в умовах НУШ часткове. Мета уроку сформульована неправильно. Етапи не вірно визначено, логіка практично відсутня. Матеріал подано хаотично. Час уроку розподілено нерівномірно, багато часу витрачено неефективно. Не підібрано методи, прийоми і засоби або не відповідають завданням уроку. Організація роботи учнів відсутня або повністю неефективна. Різномірівні завдання відсутні або зовсім не враховують особливостей учнів. Оцінювання відсутнє або формальне. Не використані або не відповідають уроку. Домашнє завдання відсутнє або не відповідає цілям уроку. Висновки нелогічні. Мета уроку не досягнута, знання не застосовуються на практиці. У тексті є численні помилки.

Незадовільно F - 1-25 бали

Виявляє не розуміння сучасної методики навчання історії в умовах НУШ. Урок не відповідає жодним стандартам, має серйозні недоліки у всіх аспектах. Використовуються лише найпростіші методи, які не забезпечують навчального процесу. Відсутність будь-якої участі учнів. Немає рефлексії і мотивації. Не формуються компетентності в учнів. Домашнє завдання не задано або не має жодного сенсу з точки зору навчальних результатів. Узагальнення матеріалу не проводиться, висновки відсутні. Мета уроку не досягнута, учні не отримали нових знань або не можуть їх застосувати. Текст містить численні логічні, стилістичні та граматичні помилки. Студент не продемонстрував навіть базового рівня підготовки до професії вчителя історії.

Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.

Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за поочний контроль і складає **підсумковий семестровий бал**.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: написані вчасно, студент немає негативних оцінок за письмові роботи (або відпрацьовані), немає нб (або відпрацьовані). Поточні оцінки позитивні або відпрацьовані, самостійна робота оцінена на позитивну оцінку, індивідуальне завдання виконано на достатньому рівні.

У випадку негативної оцінки на третьому талоні або не допуску до екзаменів внаслідок не виконання навчального плану студент має право на повторне вивчення курсу, яке регулюється ПОЛОЖЕННЯМ про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS. ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 02 червня 2025 р. № 476URL: [ПЛ.03.3.1-05:2025 Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#)
[Положення про порядок навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком у](#)

[Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#) розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і регламентує умови навчання здобувачів вищої освіти університету за індивідуальним графіком. URL: [02-07.44 2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafiikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf](#)

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: ПОЛОЖЕННЯ про забезпечення академічної доброчесності у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника». ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом в. о. ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 14 березня 2025 р. № 197. URL <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2025/03/09012025-polozhennia-pro-zabezpechennia-akademichnoi-dobrochesnosti-v-ivano-frankivskomu-fakhovomu-koledzhi.pdf>

[Наказ №530 від 27.09.2022 р. “Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника”](#) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96530-%D0%B2%D1%96%D0%B4-27.09.2022.pdf>

[Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника \(нова редакція\).](#) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>

[Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності \(нова редакція\)](#) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-Комісію-з-питань-етики-та-академічної-доброчесності.pdf>

[Положення про запобігання академічному плагіату \(нова редакція\)](#) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

[Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

[Наказ 1093 про створення комісії](#) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/nakaz-1093 -pro-stvorennia-komisii.pdf>

[Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

[Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”](#)

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять є обов’язковими !!! Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується документом ПОРЯДОК організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

Неформальна освіта:

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується документом ПОЛОЖЕННЯМ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. [02-07.33 2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf](#)

8. Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Актуальні питання компетентісно орієнтованої методики навчання історії та громадянської освіти в ліцеї : методичний посібник [Електронне видання] / Кришмарел В. Ю., Малієнко Ю. Б., Мацейків Т. І., Ремех Т. О. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 334 с.
2. Викладання предметів освітньої галузі «ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТА» у 5-

- 6 класах Нової української школи (методичні рекомендації) / Фарбак Т. М. ЧОШПО імені К. Д. Ушинського, 2023. 31 с.
3. Галицька-Дідух Т. В., Гречановська О. В., Батарейна І. О., Гурська В. А., Бабік І. В. Гейміфікація як засіб індивідуалізації навчання XXI століття. Лодзь: Futurity Research Publishing, 2025. 203 с.
  4. Галицька-Дідух Т.В. Методика навчання історії. Методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів 2 курсу спеціальності 014 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта). Івано-Франківськ, 2025.
  5. Галицька-Дідух Т.В. Методика навчання історії. Практичні рекомендації для студентів 2 курсу спеціальності 014 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта). Івано-Франківськ, 2025.
  6. ГЮ-оцінювання-2025. Путівник, затверджений наказом МОН № 418 від 6 березня 2025 року (зі змінами від квітня та липня). (дата звернення: 12.01.2025). <https://educationforlife.mon.gov.ua/wp-content/uploads/2025/10/gio-ociniuvannia-2025-putivnik.pdf>
  7. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyizagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
  8. Діагностичне тестування: як працювати з тестами та їхніми результатами: методичний посібник / Берендєєв С., Косенчук Ю., Лисогор Л. Київ, 2023. 35 с.
  9. Закон України "Про освіту"
  10. Закон України "Про повну загальну середню освіту"
  11. Застосування професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: звіт за результатами дослідження / [Софій Н., Новик І., Стягунова О., Венгловська О., Борисенко Ю., Порфірян І.]; за заг.ред. Н.Софій. УІРО. 2024. 54 с.
  12. Концептуальні засади реформування історичної освіти в системі загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/66a/b9c/8cd/66ab9c8cd027a336734100.pdf>
  13. Методика викладання історії в школі: навчально-методичний посібник для організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти історичних факультетів. 3-є вид. доповнене і виправлене [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 150 с. URL:<https://drive.google.com/file/d/1bHY93c5-NcoQvFa10IIRPImMExw7Cc-j/view>
  14. Методика компетентісно орієнтованого навчання всесвітньої історії у 7-му класі : методичний посібник. К. : ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 96 с.
  15. Методика розвитку критичного мислення учнів ліцею на уроках історії: методичний посібник [Електронне видання]. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021. 250 с.
  16. Модульні навчальні програми для 5 - 9 класів. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku> <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/hromadians-ka-ta-istorychna-osvitnia-haluz/>
  17. Наказ Міністерства освіти і науки України 30 липня 2024 року № 1072 «КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ реформування історичної освіти в системі загальної середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1072729-24#Text>
  18. Нова система оцінювання https://nus.org.ua/2025/11/14/yak-nova-systema-otsinyuvannya-u-gromadyanskij-ta-istorychnij-galuzi-dopomagaye-pobachyty-postup-uchnya-golovne-z-vebinaru/?fbclid=IwdGRzaAOFimJjbGNrA4WKTGV4dG4DYWVtAjExAHNydgMGYXBwX2lkDDM1MDY4NTUzMTcyOAhjYWxsc2l0ZQIyNQABHozwXYIPtLxrcEGrwK9j7MA9xbvZHB9qc_b1yPyUvYXAwUuAd3Y3pkgbMllv_aem_tgHFCI284Wia7n1dSj1Igg
  19. Нова українська школа: путівник для вчителя 5–6 класів : навчально-методичний посібник / за ред. А. Л. Черній ; відп за вип. В. М. Салтишева. Рівне : РОШПО, 2022. 168 с.
  20. НУШ у базовій середній освіті: громадянська та історична освітня галузь (6 клас) / укладач: Замулко О.І., завідувач координаційного центру професійного розвитку особистості КНЗ

- «ЧОПОПП Черкаської обласної ради». Черкаси, 2023. 60 с.
21. Основи інтегрованого навчання учнів громадянської освіти та історії в 5–6 класах: методичний посібник / Пометун О. І., Гупан Н. М., Ремех Т. О., Серова Г. В. За загальною редакцією О. І. Пометун. [Електронне видання]. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024. 133 с.
  22. Пижик А. М., Черевичний Г. С. Методика викладання історії в школі: навчально-методичні матеріали для студентів історичного факультету. Навчальний посібник. К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2020. 112 с.
  23. Пометун О. І. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн./ За ред. О. І. Пометун. Київ: Видавництво А. С. К., 2004. 192 с.
  24. Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. Київ.: *Гене́за*, 2005. 328 с.
  25. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання. URL <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>
  26. Програми середньої загальноосвітньої школи. Історія України 5-11 класи. Всесвітня історія. 6-11 класи. Київ, 2025.
  27. Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)" (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 грудня 2020 року № 2736)
  28. Психологічний супровід і підтримка учасників освітнього процесу в умовах упровадження Нової української школи (з досвіду роботи фахівців психологічної служби) : метод. посібник / уклад. В. В. Байдик. Харків : Друкарня Мадрид, 2018. 102 с.
  29. Реалізація завдань громадянської та історичної освітньої галузі в контексті нового Державного стандарту базової середньої освіти (з досвіду роботи вчителів громадянської та історичної освітньої галузі) / укладачі: Н. С. Черткова, І. В. Відіборенко. Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2023. 70 с.
  30. Як нова система оцінювання у громадянській та історичній галузі допомагає побачити поступ учня. Головне з вебінару. *НУШ*. 2025. URL: <https://nus.org.ua/2025/11/14/yak-nova-systema-otsinyuvannya-u-gromadyanskij-ta-istorychnij-galuzi-dopomagaye-pobachyty-postup-uchnya-golovne-z-vebinaru/>

ДОДАТКОВА

31. Академічна доброчесність у середній освіті. Методичні рекомендації / Ю. Бреус, Ю. Боловацька, О. Заплотинська. Київ, 2021. 105 с.
32. Асистент вчителя: роль, завдання та практичний досвід (практичний посібник) / Гонік С. Ю., Ридецька В. М., Підкаура В. А. та ін. Звягель, 2024. 74 с.
33. Гавлітіна Т. Інноваційні освітні практики: створення та впровадження в Новій українській школі. *Нова педагогічна думка*. 2023. №3 (115). URL: <http://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/article/view/576/523>
34. Галицька-Дідух Т. В. (2025). Оцінка ефективності використання мобільних застосунків для створення інтерактивних флешкарток з історії та їхнього впливу на запам'ятовування й розуміння. *Академічні візії*. 2025. № 43. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1898>
35. Галицька-Дідух Т. В. Аналіз ефективності застосування технологій штучного інтелекту для адаптивного навчання історії та підтримки індивідуальних творчих траєкторій здобувачів освіти. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»*. 2025. № 6(52). С.269-284. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1898>
36. Галицька-Дідух Т. В. Розробка інтегрованих уроків історії та мистецтва для стимулювання образного мислення. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. №18. URL: <http://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/945>
37. Галицька-Дідух Т., Коршевнік Т., Михалюк А. Застосування штучного інтелекту для

- персоналізації освітніх траєкторій здобувачів середньої освіти в Україні. *Академічні візії*. 2025. № 44. <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1960>
38. Галицька-Дідух Т.В., Романюк В.Л., Задорожня Т.М. Використання штучного інтелекту в дистанційному навчанні: психолого-педагогічні умови. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка»*. 2024. № 5(39) 2024. С. 126-143.
39. Гурська, О. А., Самборська, О. В., & Йордан, Г. М. Використання цифрових технологій у педагогічному процесі для індивідуалізації навчання. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. (14). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14587060>
40. Гуцало Л. В. Розвиток критичного мислення на уроках історії. Роль педагога у впровадженні інноваційних технологій в освітній процес: історія та сьогодення. *Науковий збірник «Велика Волинь»*. Матеріали регіональної науково-краєзнавчої конференції. 2023. Вип. 65 / Упоряд. П.С. Скавронський. Бердичів : ФОП Мельник М.В., 2023. С. 215-222.
41. Денисюк В., Завадська Н., Дідух О. Вікові особливості формування історичних знань в учнів 5–9 класів. *Scientific Collection «InterConf»*, (39): with the Proceedings of the 8 th International Scientific and Practical Conference «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (December 26–28, 2020). Manchester, Great Britain: Peal Press Ltd., 2020. P. 580–587. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19769>
42. Діагностичне тестування: як працювати з тестами та їхніми результатами: методичний посібник / Берендєєв С., Косенчук Ю., Лисогор Л. Київ, 2023. 35 с.
43. Інноваційний простір учителя НУШ: кейси методичних матеріалів для 5-6 класів НУШ / за заг. ред. Світлани Гарної та Юлії Бурцевої. Київ-Краматорськ, 2023.
44. Історія України в джерелах: практикум / П.В.Мороз, І.В.Мороз, В.С.Власов. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021. 564 с.
45. Історія як пропаганда: посібник для вчителів / А.Лягуша, Н.Шліхта, О.Коляструк та ін. Київ, DVV International Ukraine, 2024. 276 с.
46. Колеснікова М. С. Критичне мислення майбутнього вчителя історії як показник якості професійної підготовки. *Дидаскал*. 2020. № 20. С. 101–104. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/13753>
47. Компетентісно орієнтована методика навчання історії в основній школі : методичний посібник / О. І. Пометун, Н. М. Гупан, В. С. Власов. К. : ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 208 с.
48. Компетентісно орієнтований підхід до оцінювання результатів навчання учнів: приклади завдань регіональних моніторингових досліджень [Електронне видання] / І.В. Капустін, Т.М. Голтяй, С.С. Євтушенко, О.О. Мілаш; за заг. ред. Л.Д. Покроєвої. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2025. 254 с.
49. Контроль освітніх результатів учнів ліцею в умовах інтегрованого навчання : методичний посібник / Ільченко В. Р., Гуз К. Ж., Засекіна Т. М., Ільченко О. Г., Гринюк О. С., Антонюк М. А., Олійник І. М., Білик Н. І., Ляшенко А. Х., Педенко В. П. [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 150 с.
50. Кузіна К. Глузуючи з ВНК—ОДПУ—НКВС: радянські органи держбезпеки в анекдотах (1920—1930-ті рр.). *Український історичний журнал*. 2023. Число 5. С. 151. URL:http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_5_11
51. Курилів В. Методика викладання історії. Львів–Торонто: Світ, 2003. 248 с.
52. Кушнір Я. В., Галицька-Дідух Т. В., & Головата, О. О. Аналіз ефективності інноваційних методів у викладанні історії в українських закладах вищої освіти. *Вісник гуманітарних наук*. 2025. №6. URL:<http://h-visnyk.com.ua/index.php/home/article/view/38> (дата звернення 12.08.2025)
53. Маринченко Г. Дистанційна освіта в Україні: історія та сучасний стан. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Випуск 22. Том 3. С. 188–191. URL:http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/22/part_3/43.pdf
54. Медіаграмотність та критичне мислення в процесі викладання дисциплін комунікаційного циклу: навчальний посібник / за загал. ред. В. Іванова. Київ: Центр вільної преси, 2024. 178 с.
55. Медіаосвіта в Державному стандарті базової середньої освіти (5–6 класи) : Навч.-метод. посіб. / О. П. Мокрогуз (розділи 1, 2, 3, підрозділ 4.2), О. В. Волошенюк (розділ 1,

- підрозділи 4.1, 4.3), Г. А. Дегтярьова (підрозділ 4.1), І. П. Старагіна (розділ 4.1), Р. В. Шаламов (підрозділ 4.2.); за заг. ред. В. Ф. Іванова., О. В. Волошенюк., Р. І. Євтушенко. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 63 с.
56. Медіаосвіта в школі та на уроці: Основи і приклади / Тулодзєцький Г., Герціг Б., Графе С. за загал. ред. В.Ф. Іванова; Пер. з нім. В. Климченка. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. 405 с.
57. Мобільні технології в школі: посіб. для вчителів / І. А. Патрушева, О. М. Гера, Н. В. Діденко, Л. А. Павлюк, О. Л. Сафроненко. К.: Видавничий дім «Освіта», 2019. 175 с.
58. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник / Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Харків: Вид-во "Ранок", 2019. 304 с.
59. Навчання через дослідження. Збірник методичних матеріалів для вчителів 5-11 класів / За редакцією Зденки Вагнерової та Юрія Волошина: Прага, 2024. 173 с.
60. Нова українська школа: як реалізувати новий зміст базової середньої освіти : навчально-методичний посібник для тренерів-педагогів / за ред. А. Черній ; відпов. за вип. : О. Лютко, М. Люшин. Рівне : РОІППО, 2024. 207 с.
61. Пометун О. І. Практичні заняття з історії в основній школі : методичний посібник / О. І. Пометун, Н. М. Гупан. К. : ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 160 с.
62. Пометун О., Гупан Н. Візуальні джерела у підручнику з історії як засіб розвитку критичного мислення учнів. *Проблеми сучасного підручника*. 2020. Випуск 24. С. 241–255. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1309-2020-24-241-255>
63. Попова К. Теоретичні засади реалізації полікультурного підходу в процесі вивчення історії здобувачами загальної середньої освіти. *Іноватика у вихованні*. 2024. Вип. 19. Т. 2. С. 233-241.
64. Практика інтегрованого навчання учнів історії у 5-6 класах : методичні рекомендації. / П.В. Мороз, І.В. Мороз. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 123 с.
65. Проектне навчання в історичній освіті : методичні рекомендації / В. Долід, П. Долганов. Рівне: РОІППО, 2023. 83 с.
66. Розвиток громадянської активності та патріотизму учнів на уроках предметів і курсів громадянської та історичної освітньої галузі : методичні рекомендації. / Н.Гупан, Т.Ремех, Г.Серова. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 133 с.
67. Розвиток творчого потенціалу педагога шляхом упровадження інноваційних освітніх технологій на уроках історії та суспільствознавчих дисциплін (з досвіду роботи вчителів історії, правознавства та громадянської освіти Кіровоградщини): методичний посібник для вчителів історії, правознавства та громадянської освіти / уклад.: Н. ЧЕРТКОВА, І. ВІДБОРЕНКО. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2021. 100 с.
68. Серова Г. В. Оновлення змісту шкільної історичної освіти в контексті євроінтеграції. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5, Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2022. № 2. С. 111-115. <https://enpuir.edu.edu.ua/entities/publication/99a76acd-819b-41c0-8d2f-b2d86b27af2b>
69. Сертифікація вчителів НУШ. Усе для підготовки / упоряд. О. М. Юрченко. Харків : Вид. група «Основа», 2021. 128 с.
70. STEM-освіта: теорія та практика [Електронний ресурс]: збірник науково-методичних матеріалів /уклад. О. В. Лозова, І. П. Василяшко / за заг. ред. Ю. І. Завалевського. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024. 417 с.
71. Творчість як фактор мотивації досягнень: навчальний посібник / Сергєєва Л.М., Просіна О.В., Ілляхова М.В. Київ, 2023. 124 с.
72. Техніки декодування російської пропаганди на заняттях з історії та громадянської освіти. Навчально-методичний посібник / Желіба О.В., Мокрогуз О. П., Волошенюк О.В./ За редакцією Волошенюк О. В., Євтушенко Р. І. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 81 с.
73. Ткаченко, Т., Соловійова, Т., & Ткаченко, О. Групова робота як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках історії. *Соціум. Документ. Комунікація*. 2023. №18. С. 272-294. <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2023-18-272-294>

74. Хміль Н., Галицька-Дідух Тамара, Цяньці Ван. Використання віртуальної і доповненої реальності в українській освіті. *Академічні візії*. 2023. №22. URL:<https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/505>
75. Черушева Г., Кравцова Т., Галицька-Дідух Т. Актуальні проблеми викладання педагогічних дисциплін: формування інтерактивного онлайн- середовища. *Академічні візії*. 2023. №19. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/384>
76. Шалашна М. Перспективи застосування концентричної схеми структурування змісту історичної освіти до змісту навчання майбутніх вчителів історії. *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 74. С. 87-91. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/74/16.pdf>
77. Armstrong P. Bloom's Taxonomy. 2014. URL: <https://cft.vanderbilt.edu/guidesubpages/blooms-taxonomy/#2001>.
78. Dunn J. The Historian's Responsibility for the Future: Recording Covid-19 for the Next Generation. *Teaching History. A Journal of Methods*. 2021. Vol. 46 № 1. P. 23– 25. DOI: <https://doi.org/10.33043/TH.46.1.23-25>.
79. Garrone-Shufran S. Preparing Teachers to Teach the Language of History. *Teaching History. A Journal of Methods*. 2020. Vol. 45. № 2. P. 2–17. DOI: <https://doi.org/10.33043/TH.45.2.2-17>
80. Halutska-Didukh T., Hrytsak N, Soroka T, Yablonska O., Yablonskyi M. Increasing the effectiveness of the quality of education among students of higher education on the basis of modern information technologies. *Conhecimento & Diversidade. CONHECIMENTO & DIVERSIDADE*. 2023. Volume 15. Issue 37. DOI:10.18316/rcd.v15i37.10919
81. Halutska-Didukh T., Gurska O, Sakhnenko A., Bepalova O., Dorofieiev A. Pedagogical role of assessment at the current stage of stimulating the educational process. *Eduweb-revista de tecnologia de informacion y comunicacion en educacion*. 2023. Volume 17. Issue 1. DOI: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2023.17.01.14> 10.18316/rcd.v15i37.10919
82. Haydn, T., & Stephen, A. (2022). *Learning to Teach History in the Secondary School: A Companion to School Experience* (5th ed.). Routledge.
83. Hughes R. Assessment in the History Classroom. *Teaching History. A Journal of Methods*. 2019. Vol. 44. № 2. P. 51–56. DOI: <https://doi.org/10.33043/TH.44.2.51-56>
84. Koziar, M., Lysenko, T., Halytska-Didukh, T. (2024). Strategies for Preparing Teachers to Implement Virtual Reality in the Process of Personalized Learning. *International Conference on Science, Innovations and Global Solutions*. (pp. 445-448). Futurity Research Publishing. Polska, Łódź, 31.07.2024 p.
85. Newman, M. (2024). *Teaching History Today: Applying the Triad of Inquiry, Primary Sources, and Literacy*. Rowman & Littlefield.
86. Newman, M. *Teaching History Today: Applying the Triad of Inquiry, Primary Sources, and Literacy*. Stuttgart / London : Bloomsbury Publishing, 2024.
87. Pearson B, Brasington B, Bowman T. «I Don't Want to be a Historian! I Just Want to be a History Teacher!» A West Texas Historical Methods Odyssey. *Teaching History. A Journal of Methods*. 2019. Vol. 44. № 1. P. 2–27. DOI: <https://doi.org/10.33043/TH.44.1.28-56>.
88. Sharp, H., Dallimore, J., et al. (2022). *Teaching Secondary History*. Cambridge University Press.

Поклик на навчальну дисципліну на платформі d-learn: <https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/1094dcc45e64460b7201>

Викладач

Галицька-Дідух Т.В.,
доцент кафедри історії України і
методики викладання історії